

7/12861

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn. Dr. Cevdet YILMAZ)
Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.0110600

01/04/2010

Konu: Yazılı Soru Önergesi 7/12861

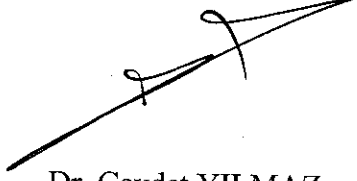
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğünün 03.03.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/12861-20542/42958 sayılı yazı.

İlgi yazıda, İzmir Milletvekili Sayın Kamil Erdal SİPAHİ'nin Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/12861 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması istenmektedir.

Soru önergesinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.


Dr. Cevdet YILMAZ
Devlet Bakanı

EKLER:

1- Soru Önergesine ilişkin cevaplar (5 sayfa)

DAĞITIM _____:

Gereği _____:

TBMM Başkanlığına

Bilgi _____:

Başbakanlığa

Başbakanlık Yeni Bina

Necatibey Cad. No:110 06100 YÜCETEPE - ANKARA

Telefon : (0312) 415 40 22-415 48 05 Fax : (0312) 424 17 09 E-posta: ayse.arslan@basbakanlik.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin: Ayşe ARSLAN

SORU ÖNERGESİNE CEVAPLAR

- 1- Adı ve amacı değiştirilmeden, sulandırılmadan, İzmir İktisat Kongresinin bir Cumhuriyet geleneği olarak yaşatılması konusunda ciddi bir planlama var mıdır?
- 2- Bu planlamanın takvimi belirlenmiş midir?

İktisat Kongresi, ilk olarak Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatıyla, henüz Cumhuriyet kurulmadan, 17 Şubat – 4 Mart 1923 tarihlerinde İzmir'de düzenlenmiştir. Bu organizasyonun adı dönemin yazılı kaynaklarında Türkiye İktisat Kongresi olarak anılsa da İzmir'in bu kadim organizasyona ev sahipliği yapma konusundaki istekliliği takdire şayan ve memnuniyet vericidir. Bu gerçekten hareketle organizasyonun İzmir İktisat Kongresi olarak isimlendirilmesi hususuna karşı herhangi bir ön kabulümüzün olması söz konusu değildir. Bu hususa ilaveten, ilk kongreden başlamak üzere, sırasıyla 1981, 1992 ve 2004 yıllarında düzenlenen kongrelerin tamamen ülke sorunlarının tartışıldığı platformlar olduğu göz önüne alındığında hangi isim ile adlandırılırsa adlandırılsın İktisat Kongrelerinin ülkemiz için önemli bir işlevi yerine getirmiş olduğu ve dönüm noktalarının mihenk taşı olarak anılmasının yerinde olacağı aşikârdır.

İktisat Kongreleri, ekonomi politikalarında belirgin değişiklikler görüldüğü dönemlerde, söz konusu değişiklikleri değerlendirmek, yeni politikalara ihtiyaç duyulduğu durumlarda da gerekli tartışma ve konsensüs ortamına katkıda bulunmak amacıyla yapılan organizasyonlardır. İktisat Kongrelerinin gerekli tüm koşullar oluşmadan sıklıkla yapılmasının bu organizasyonun içeriğini ve anlamını zayıflatacağı, bunun yerine Kongrelerin tarihi misyonu ile uyumlu olacak bir şekilde ve içerikle ihtiyaç hasıl olduğu dönemlerde yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Bugüne kadar gerçekleştirilen dört kongrenin zamanlamaları incelendiğinde, belirli bir zaman aralığının gözetilmediği görülmektedir. Nitekim, ikinci İktisat Kongresi, birincisinden tam 58 yıl sonra, 1981 yılında düzenlenmiştir. Bu dönemde kapsamlı serbestleştirmeler ile ülkemizin ekonomik ve sosyal politikalarında köklü değişikliklere gidilmesi, İktisat Kongresinin toplanmasını anlamlı kılmıştır. Kongrede dışa açık büyüme stratejisinin gereği belirtilerek, bu kapsamda uygulanması gerekli politikalar tartışılmış ve ortaya konulmuştur.

Uzun bir aradan sonra kongrenin bir kez daha toplanmış olması, Türkiye'nin ekonomik bağımsızlığının esaslarını belirleyen "Misak-ı İktisadi" kararlarının alınmış olduğu bir kurumu, Türk milletinin unutmasının veya önemsememesinin söz konusu olamayacağını göstermesi bakımından manidardır.

Üçüncü İktisat Kongresi ekonomik ve sosyal değişim ve dönüşümlerin hız kazandığı 1990'lı yılların başında, "21. Yüzyıla Doğru Türkiye" teması çerçevesinde, 4-7 Haziran 1992 tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirilmiştir. Kongrede ekonomik ve sosyal yapının 1980 sonrası gösterdiği değişimler irdelenerek ileriye yönelik politika önerileri geliştirilmiş, makroekonomik istikrarın gereğine ve küreselleşme sürecinde politik entegrasyonların önemine vurgu yapılmıştır. 2004 yılında düzenlenen Kongre ise, tüm dünyada küreselleşmenin hız kazandığı, Türkiye'de ise AB sürecinin kritik bir noktaya ulaştığı bir dönemde, 5-9 Mayıs 2004 tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirilmiştir. Kongrede Türkiye'nin uzun vadede bilgi toplumuna dönüşme amacı ve AB'ye üyelik perspektifi göz önüne alınarak, istikrarlı ve sürdürülebilir büyümenin sağlanması, girişimcilik ve rekabet gücünün artırılması, bölgesel gelişme dinamiklerinin harekete geçirilmesi, gelir dağılımının iyileştirilmesi, yoksullukla mücadele edilmesi ve iyi yönetim konularında ileriye dönük kalıcı politikalar oluşturulabilmesi için öneriler geliştirilmiştir.

İlk Kongreden sonra gerçekleştirilen üç kongrenin kapsamı göz önüne alındığında İktisat Kongresinin bir gelenek haline geldiği ve yaşatıldığı açıktır. Bu süreçlerde düzenleyicilerin Kongrenin ismine yakışır bir içerikte yapılabilmesi amacıyla gereken her türlü özeni gösterdiği de görülmüştür. Nitekim, 2004 yılında gerçekleştirilen Kongrenin ön hazırlık çalışmaları Kongrenin yapılması öngörülen tarihten yaklaşık 1 yıl önce, resmi çalışmalar ise 27 Haziran 2003 tarih, 2003/38 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Kongrenin yapılması öngörülen tarihten yaklaşık 8 ay önce başlamıştır. Bu kapsamda Kongre için 3 trilyon TL'lik bir bütçe ayrılmıştır.

Hazırlıkları 1 yıldan fazla süren 2004 yılındaki Kongre, sonuç bildirgesinin ele alındığı son gün dışındaki 4 gün boyunca, oldukça yoğun ve doyurucu bir program sunmuştur. Bu kongredeki en hacimli faaliyeti, 22 başlıkta oluşturulan Çalışma Gruplarının stratejik ve katılımcı bir yaklaşımla, çalıştaylar ve çeşitli toplantılar düzenleyerek hazırladıkları taslak raporlarının sunulması ve tartışılması oluşturmıştır. Çalışma Grupları çeşitli kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarınca koordine edilmiş ve 500'ü aşkın akademisyen ve üniversite dışı kesimden uzman katılmıştır. Çalışma gruplarının konuları ile ilgili olarak Kongrenin perspektif ve hedeflerini göz önünde bulundurarak hazırladıkları raporlar, Kongrede

sunularak tartışılmış ve yapılan tartışmalar sonucu oluşan nihai raporlar Kongrenin en önemli çıktıları oluşturmuştur. Kongredeki bir diğer kapsamlı faaliyet bilimsel tebliğ sunuşları olmuştur. Kongre kapsamında DPT'ye iletilen 300'ün üzerinde tebliğ arasından, konularında temayüz etmiş akademisyenler ve uzmanlar tarafından oluşturulan Bilim Komitelerince, 108 tebliğ Kongre dokümanı olarak yayınlanmak üzere seçilmiş ve bunların içerisinde 20 tanesi de Kongre oturumlarında sunulmuştur. Bunların yanı sıra, yurt içinden ve AB, OECD, Dünya Bankası gibi kuruluşların temsilcileri başta olmak üzere yurt dışından, konularında temayüz etmiş kişilerin katılımıyla oluşturulan 7 farklı panel düzenlenmiş ve bu kişilerin Kongrenin fikir atmosferine katkı yapmaları sağlanmıştır.

Düzenlenen son Kongrenin üzerinden sadece 6 yıl gibi kısa bir süre geçmiş bulunmaktadır. Bu 6 yıllık dönemde ülkemiz ekonomisinde çok önemli gelişmeler kaydedilmiş olsa da ekonomik ve sosyal politika tercihlerinde köklü değişiklikler yaşanmamıştır. Buna bir istisna olarak 2008 yılında başlayan ve tüm dünyayı etkisi altına alan küresel ekonomik kriz gösterilebilirse de, küresel krizin Türkiye'den ziyade finansal sistemlerinde sorunlar yaşayan gelişmiş ülkelerde politika değişikliği ihtiyacını ortaya çıkaran bir süreç olması nedeniyle, bu krizin Kongrenin toplanması için yeterli bir neden olmadığı düşünülmektedir. Nitekim küresel kriz ve sonuçları 2009 yılında İstanbul'da toplanan Uluslararası Para Fonu (IMF)-Dünya Bankası yıllık toplantılarında kapsamlı olarak ele alınmış ve tartışılmıştır. Ayrıca, ülkemizde artık çok sayıda ulusal ve uluslararası iktisat kongresi düzenlendiği dikkate alındığında, İktisat Kongresinin bu kongrelerden farklı bir anlam içeren önemli bir platform olarak konumunu koruması gerektiği aşikardır.

Tüm bu bilgiler çerçevesinde Hükümetimiz İktisat Kongrelerini, gelişen ve değişen büyük Türkiye Cumhuriyeti'nin değerli bir geleneği olarak önemsemekte ve titiz bir çalışma ile gerçekleştirilmesinde yarar görmektedir. Bu geleneğin yaşatılması konusunda hiçbir tereddüde mahal olmadığı açıktır. Ancak; zamanlamasının doğru tayin edilmesi organizasyonun etkinliği açısından büyük bir öneme haizdir ve titiz bir çalışmayı gerektirmektedir.

3- İzmir, bu kongre ile milli ekonominin merkezi olarak alınacak mıdır?

Köklü bir ticaret geçmişine sahip olan İzmir, Türkiye'nin sosyo-ekonomik gelişmişlik ve rekabet gücü bakımından üçüncü büyük ilidir. Ülkemizde sanayinin yoğunlaştığı ikinci bölge olan İzmir, ihracatın ithalatı karşılama oranında da ikincidir. Kentte tüm ulaşım olanakları kullanılabilir olup, İzmir Limanı Türkiye'nin en önemli ihracat limanlarından birisidir.

Okullaşma oranının Türkiye ortalamasından yüksek olduğu İzmir'de yedi niversite bulunmaktadır. İzmir, bilim ve teknoloji altyapısına ve beşeri sermayeye sahiptir. Sosyal ve ekonomik açıdan Ege Bölgesi'nin merkezidir.

Ülkemizde uygulanan ekonomi politikalarında, az gelişmiş bölgelere objektif kriterler dahilinde sağlanan çeşitli ayrıcalıklar dışında, hiçbir bölge ayrımı gzetilmemekte, ülkemizin her yöresinin gelişmesi için azami çaba ile çalışılmaktadır. Bununla birlikte ekonomi yönetimimiz, İzmir ilimizin sahip olduğu ticari ve ekonomik kapasitesinin geliştirilmesi yönünde de gerekli politikaları hayata geçirmektedir.

Bu kapsamda, 6 Temmuz 2006 tarih ve 26220 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajansları Kurulmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı" ile İzmir'de Kalkınma Ajansı kurulmuştur. Kurumsallaşma faaliyetlerini tamamlamasının ardından İzmir Kalkınma Ajansı bölge ekonomisine canlılık kazandıracak ve istihdam artışına katkıda bulunacak KOBİ ve Sosyal Kalkınma mali destek programlarını 30 Aralık 2008 tarihinde başlatmıştır. Bu iki program kapsamında, İzmir Kalkınma Ajansı yaklaşık 30 milyon TL kaynak kullanarak toplam 169 projeye mali destek sağlamıştır.

KOBİ Mali Destek programı çerçevesinde çoğunlukla makine, kimya ve metal sektöründe faaliyet gösteren firmalara ait 98 projeye destek sağlanmıştır. Söz konusu projelerin toplam istihdama katkısı 2.727 kişi olacaktır. Bu istihdamın 900 alışanlık bölümü projelerin uygulanması esnasında, 854 alışanlık bölümü projelerin tamamlanmasını takip eden bir yıl içerisinde, 973 alışanlık bölümü ise projelerin tamamlanmasının ardından iki yıl içerisinde yaratılacaktır.

Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında başarılı bulunan 71 projeye mali destek sağlanmıştır. Bu projelerin 59'u tek ilçede gerçekleştirilirken, 12 proje 1'den fazla ilçeyi kapsayacak şekilde yürütülecektir. Projelerin hedef kitlesini genellikle çocuklar, gençler ve engelliler oluştururken, projeler daha ziyade bilinç artırma, mesleki eğitim ve beceri kazandırma konularını içermektedir. Sosyal Kalkınma Mali Destek programı çerçevesinde 28.941 kişiye eğitim imkanı sunulurken, yaklaşık 681 kişiye istihdam olanağı sağlanacaktır.

İzmir Kalkınma Ajansı bu yıl için Tarım ve Kırsal Kalkınma ile Turizm ve evre alanlarında yeni mali destek programlarının ilanını resmen yapmıştır. Bu programlar kapsamında kamu kurumları, yerel yönetimler, dernekler, vakıflar ve odaların turizm ve evre alanındaki projelerine 12,6 milyon TL, KOBİlerin ve kar amacı gütmeyen kurum ve

kuruluşların tarım ve kırsal kalkınmaya yönelik projelerine ise 19 milyon TL destek sağlanması planlanmaktadır.